

EDUCATIONAL SUPERVISION BY SCHOOL ADMINISTRATORS ON ACTIVE LEARNING MANAGEMENT UNDER THE JURISDICTION OF THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE PHETCHABUN DISTRICT 1

Antiya CHOTNITITHORVEJ^{1*} and Daranee PAYAKKUL¹

1 Faculty of Educational Administration, Payap University, Chiang Mai, Thailand;

antiya_chotnitithornvej@hotmail.com (Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 16 August 2024

Revised: 30 August 2024

Published: 13 September 2024

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the current conditions and issues regarding the supervision of administrators on active learning management in schools under the jurisdiction of the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1, and 2) to explore effective instructional supervision approaches. The research involved a population of 242 participants, with data collected through questionnaires and interviews. The statistics used in the analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings revealed that 1) the current conditions and issues regarding instructional supervision to promote active learning management by school administrators under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1 were generally at a high level, and 2) the effective instructional supervision approaches to promote active learning management emphasized training, building collaborative networks, and encouraging the participation of teachers and students. Additionally, the use of technology to enhance the efficiency of active learning management was highlighted, with a focus on teacher and student development, support for modern teaching methods, the development of appropriate learning materials, and the creation of an environment that stimulates participation. These factors are crucial in enhancing the quality of education and fully meeting the needs of students.

Keywords: Educational Supervision, Active Learning

CITATION INFORMATION: Chotnitithornvej, A., & Payakkul, D. (2024). Educational Supervision by School Administrators on Active Learning Management under the Jurisdiction of the Primary Educational Service Area Office Phetchabun District 1. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(9), 27

การนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

อัญญิณ โชตินิติธรเวทย์^{1*} และ ดารณี พยัคฆ์กุล¹

1 คณะบัณฑิตวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ;

antiya_chotnitithornvej@hotmail.com (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการนิเทศการสอนของผู้บริหารต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยมีประชากรในการวิจัยจำนวน 242 คน ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน ปัญหาการนิเทศการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ระดับมาก 2) แนวทางการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 เน้นการฝึกอบรม สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและนักเรียน การสนับสนุนการใช้วิธีการสอนที่ทันสมัย การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและตอบสนองความต้องการของนักเรียนอย่างเต็มที่

คำสำคัญ: การนิเทศการสอน, การเรียนรู้เชิงรุก

ข้อมูลการอ้างอิง: อัญญิณ โชตินิติธรเวทย์ และ ดารณี พยัคฆ์กุล. (2567). การนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(9), 27

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้เกิดขึ้นในเศรษฐกิจฐานความรู้ซึ่งกำลังมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่สำคัญ การผลิตและการแข่งขันของสินค้าและบริการในปัจจุบันต้องพึ่งพาปัจจัยที่จับต้องไม่ได้เป็นหลัก ทำให้การพัฒนานวัตกรรมเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างองค์กรที่แข็งแกร่งและสามารถแข่งขันได้ซึ่งสามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างยั่งยืน บริบทนี้ต้องการการจัดการอย่างมืออาชีพ ทั้งในกิจการสาธารณะและการศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ในขณะที่ยังคงสอดคล้องกับแนวทางที่ต้องการและแนวทางปฏิบัติที่เป็นนวัตกรรมใหม่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 มาตรา 65 ได้เน้นย้ำถึงความต้องการทรัพยากรบุคคลที่สามารถผลิตและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่เหมาะสม แนวทางดังกล่าวนำไปสู่นวัตกรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร และการจัดการศึกษา

การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกๆ ด้านของการจัดการศึกษา ประเด็นนี้กำลังเร่งรัดอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกลซึ่งต้องการการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อยกระดับการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อจัดการกับความท้าทายด้านการจัดการเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการพัฒนาแนวทางแก้ไขที่สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก และอยู่ห่างไกลไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ เนื่องจากขาดบุคลากรและทรัพยากรที่ทุ่มเทให้กับการนิเทศการศึกษา รวมทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันเหล่านี้จะต้องได้รับการพัฒนาและได้รับอนุญาตให้ดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานเฉพาะสำหรับสถาบันการศึกษา (ทิพวรรณ ถาวรโชติ, 2564) ดังนั้น การนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนเป็นวิธีการสำคัญของการบริหารโรงเรียนที่ส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น กิจกรรมนี้ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบได้สำเร็จ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้และปฏิบัติตามมาตรฐาน ไปพร้อมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (สายวินิตย์ ดวงสนาม, 2561)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ในกระบวนการคิด ไตร่ตรอง การเรียนการสอนและพัฒนาศักยภาพของสมอง กระบวนการนี้รวมถึง การคิด การแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ความรู้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกันเหนือการแข่งขันและความรับผิดชอบร่วมกันในด้านระเบียบวินัยและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมุ่งสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนสามารถอ่าน ฟัง และคิดได้ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูงให้นักเรียนสามารถบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หลักการ และความคิด เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน บทบาทของผู้สอน คือ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการฝึกฝนความรู้ด้วยตนเอง การสร้างความรู้ทำได้โดยการเรียนรู้ด้วยการกระทำหรือการปฏิบัติเพื่อรู้ ความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีโอกาสทำมากกว่าการฟัง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (วีรยุทธ พลายเล็ก, 2563)

จากรายงานการนิเทศของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ได้ให้ข้อเสนอแนะในการนิเทศว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจ วางแผนบูรณาการงานต่างๆ และลดความซ้ำซ้อนของงาน เช่น การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning เพื่อวัดสมรรถนะของผู้เรียนอย่างแท้จริง” และผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถให้คำแนะนำปรึกษา ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โดยเห็นได้จากบันทึกการนิเทศภายในของสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำรงตำแหน่งครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางจึงสนใจที่จะศึกษากการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการนิเทศการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูสายผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

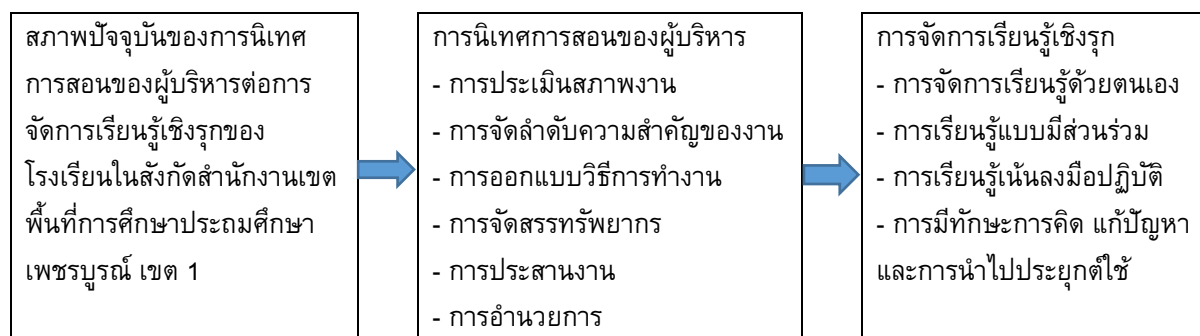
การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเน้นการให้บริการความร่วมมือและการสนับสนุนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กระบวนการครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมต่างๆ (ทิพวรรณ ถาวรโชติ 2564: 30) จุดมุ่งหมายการนิเทศการสอน คือ การบ่มเพาะบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและเชี่ยวชาญภายในสถานศึกษา ซึ่งสามารถพัฒนาส่งเสริมสนับสนุน ยั่งยืน และยกระดับอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความสามารถของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (อภิสิรา กังสังข์, 2561: 13)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการสอนที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบกระตือรือร้นนอกเหนือจากการฟังเฉยๆ กิจกรรมดังกล่าวต้องมีโครงสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ผ่านการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางปัญญาระดับสูง เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน (วีรยุทธ พลอยเล็ก, 2563: 40) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการออกแบบมาให้การถ่ายทอดของครูผู้สอนได้นำความรู้ความเข้าใจไปสู่ผู้เรียนหรือผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น และเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะเป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนจะต้องค้นหาเนื้อหาเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้โดยการพูดคุย การเขียน การอ่าน การสะท้อน หรือการตั้งคำถามหรือมีกิจกรรมที่ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหวอาจใช้เวลา 2-3 นาที หรือยาวทั้งหลักสูตรก็ได้ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ยังเป็นการเรียนรู้ที่มีคุณค่า น่าตื่นเต้น สนุกสนาน ทำลายความรู้ความสามารถ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตได้จริง นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจองค์ความรู้ได้ดียิ่งขึ้น และสามารถจดจำข้อมูลข่าวสารไว้ในความทรงจำได้ในระยะเวลาที่นานมากขึ้น เนื่องจากเกิดเป็นความเข้าใจ ซึ่งเมื่อบุคคลเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว ยากที่มักจะลืมเรื่องที่เข้าใจเหล่านั้น ทั้งนี้ยังส่งผลและต่อยอดไปสู่กระบวนการรับรู้ในลำดับที่สูงขึ้น อันได้แก่ การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ในลำดับถัดมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ที่มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ข้าราชการครูสายผู้สอน ในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 53 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 685 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือข้าราชการครูสายผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างนั้นได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการนิเทศการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการนิเทศการสอนในสถานศึกษาจากโรงเรียนคุณภาพของชุมชน จำนวน 1 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) แบบสอบถาม ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สพป.เพชรบูรณ์ เขต 1 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ศึกษาแนวทางการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ การหาคุณภาพเครื่องมือ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) แบบสอบถาม ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี สร้างและปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน วิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามตามแนวทาง Item Objective Congruence Index (IOC) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทดลองใช้แบบสอบถามกับครูสายผู้สอน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยใช้สูตร Cronbach's Alpha 2) แบบสัมภาษณ์ ศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหาร กำหนดกรอบการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา สร้างข้อคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงข้อคำถาม ตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและคำนวณค่า IOC ซึ่งผลปรากฏว่า ข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของผู้บริหารในภาพรวมพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 โดยเป็นรายมีผลดังนี้ การอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 รองลงมาคือการประสานงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 การประเมินสภาพงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.84 การออกแบบวิธีการทำงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 การจัดสรรทรัพยากร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และการจัดลำดับความสำคัญของงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ตามลำดับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 รองลงมาคือ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 การมีทักษะการคิด แก้ปัญหาและการนำไปประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และการเรียนรู้เน้นลงมือปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ผลการศึกษานโยบายการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า การนิเทศการสอนในปัจจุบันเน้นการพัฒนาวิธีการสอนเชิงรุก เพื่อให้ นักเรียนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการเรียนรู้ โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทั้งในด้านเทคโนโลยีและกลยุทธ์ที่เพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้บริหารจัดการประชุมและฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการสอนเชิงรุกให้กับครู การติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ช่วยให้ครูสามารถปรับการสอนได้ตรงตามความต้องการของนักเรียน ข้อมูลจากการประเมินนี้มีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงวิธีการสอน นักศึกษานิเทศก์แนะนำว่าการสนับสนุนและให้คำแนะนำจากผู้บริหารช่วยให้ครูสามารถนำวิธีการสอนเชิงรุกไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศควรเน้นการให้ความรู้ที่ทันสมัยและการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ รวมถึงการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ปัญหาสำคัญในการนิเทศการสอนเชิงรุกของผู้บริหาร คือ การขาดทรัพยากรและการสนับสนุนที่เพียงพอ ทำให้ครูไม่ได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็น นอกจากนี้ การขาดการประสานงานที่ดีและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงจากครูบางส่วนยังเป็นอุปสรรค การขาดข้อมูลที่เป็นในการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้การปรับปรุงการสอนไม่มีประสิทธิภาพ แนวทางการนิเทศที่มีประสิทธิภาพควรเน้นการใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ การปรับปรุงแผนการสอนและการใช้เทคโนโลยีในวิธีการสอนเชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่ได้รับการแนะนำ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมุ่งเน้นที่การพัฒนาทั้งครูและนักเรียน การสนับสนุนครูด้วยทรัพยากรที่เพียงพอและการพัฒนาทักษะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและการสนับสนุนทางวิชาการจากผู้บริหารช่วยให้นักเรียนเรียนรู้อย่างเต็มที่

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาย่างละเอียด มีความชัดเจนในหลายประเด็นที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการศึกษาในการอภิปรายผลการศึกษาคั้งนี้

1) สภาพปัจจุบัน ปัญหาการนิเทศการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของผู้บริหาร พบว่า การอำนวยการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ทั้งนี้เพราะการอำนวยการ มีการแต่งตั้งบุคลากรปฏิบัติงานด้านการนิเทศ ปฏิบัติงานด้านการนิเทศตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีการกำหนดแนวทาง ระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศไว้อย่างชัดเจน และรองลงมา คือ การประสานงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 เนื่องจากมีการกำหนดตารางเวลาในการนิเทศอย่างเหมาะสม กำหนดเวลาในการนิเทศอย่างชัดเจน และปรับวิธีการทำงานในส่วนต่างๆ ของการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ ลำดับต่อไปคือ การประเมินสภาพงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 เนื่องจากมีการพิจารณาพฤติกรรมการทำงาน เปรียบเทียบพฤติกรรมต่างๆ จากการทำงาน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของงาน มีการทบทวนประเด็นปัญหา ตรวจสอบประเด็นปัญหาจากการนิเทศอย่างรอบคอบ ประเด็นของ

การออกแบบวิธีการทำงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เนื่องจากการนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ นำแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศมาใช้ มีการจัด ระบบการทำงานในการนิเทศอย่างเหมาะสม รวมถึง กำหนดแผนในการทำงานนิเทศ การจัดสรรทรัพยากร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 เนื่องจากการจัดแบ่ง ทรัพยากรอย่างทั่วถึงอีกทั้งมีการมอบหมายบุคลากรตามเป้าหมาย และลำดับสุดท้าย การจัดลำดับความสำคัญของงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ซึ่งการจัดลำดับความสำคัญของงานมีการกำหนดจุดประสงค์และลำดับ ความสำคัญของทางเลือก อาจเป็นเพราะมีความไม่ชัดเจนในการกำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายของการทำงานที่ต้อง จัดลำดับความสำคัญ ซึ่งส่งผลให้การจัดลำดับความสำคัญไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการ ดำเนินงาน เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือความต้องการของผู้เรียน อาจทำให้การจัดลำดับความสำคัญ ความสำคัญต้องมีการปรับตัวอย่างรวดเร็วและไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ การขาด การประสานงานที่มีประสิทธิภาพอาจทำให้การจัดลำดับความสำคัญของงานไม่สอดคล้องกับความต้องการจริงๆ และไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรหรือผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ทรัพยากรที่จำกัดอาจส่งผลให้ไม่สามารถ จัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเต็มที่และอาจมีการให้ความสำคัญกับงานบางด้านมากเกินไปหรือไม่เพียงพอ การจัดการภายในองค์กรอาจไม่เหมาะสมหรือไม่ทันสมัย ซึ่งส่งผลให้การจัด ลำดับความสำคัญของงานไม่สามารถ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ วรธน หนูทอง (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรีเขต 2 และสอดคล้องกับ โชคระวี เจริญพุก (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน อนุบาลนครปฐม ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการนิเทศที่มีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวมถึงการออกแบบวิธีการทำงานและการประเมินสภาพงานที่เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศที่มีการวางแผนและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การศึกษาในพื้นที่ต่างๆ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการอำนวยการ การประสานงาน และการออกแบบวิธีการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การนิเทศมีความสำเร็จและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและโรงเรียนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

2) แนวทางการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการนิเทศการสอนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มประสิทธิผลของการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมาก โดยประกอบด้วยการสนับสนุนครู การใช้วิธีการเรียนรู้ที่ทันสมัย การติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ รวมถึงการสร้าง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาและตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ดีที่สุด อาจเป็นเพราะบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมี ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการให้การอบรมและทรัพยากรที่จำเป็น การอบรม อย่างต่อเนื่องช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาทักษะการสอนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกับองค์กรภายนอกและโรงเรียนอื่นๆ ช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและเข้าถึงทรัพยากร ใหม่ ๆ การนำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการเรียนการสอนเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจของการเรียนรู้ การส่งเสริม ให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ช่วยเพิ่มความรับผิดชอบและกระตุ้นการเรียนรู้ การมีสื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะสมและกิจกรรมที่สนุกสนานช่วยเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วมของนักเรียน รวมถึงการมีสภาพแวดล้อมที่ สนับสนุนการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนรู้สึกสบายใจและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน การสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพจาก ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้ครูและนักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เชิงรุกได้มากขึ้น การอบรมและ พัฒนาครูอย่างต่อเนื่องช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาทักษะการสอนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพสูงขึ้น การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนสามารถ

เพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจของการเรียนรู้ได้ ทำให้การเรียนการสอนมีความหลากหลายและเข้ากับสมัยการทำงานร่วมกับองค์กรภายนอกและโรงเรียนอื่นๆ ช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและความรู้ใหม่ๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนรู้สึกสบายใจและมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และสอดคล้องกับ วรตну หนูทอง (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

- 1) ควรจัดการฝึกอบรมที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาทักษะการสอนเชิงรุกของครู โดยเน้นการใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยและการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม
- 2) ควรมีการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอและการจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการสอนเชิงรุก โดยการจัดการที่ดีจะช่วยลดอุปสรรคที่เกิดจากการขาดทรัพยากรและเวลา
- 3) ควรใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เชิงรุกมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลถึงอุปสรรคที่พบในการนิเทศการสอนเชิงรุกของผู้บริหาร
- 2) ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของการสนับสนุนจากผู้บริหารต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน โดยวิเคราะห์ว่าการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร
- 3) ควรขยายกลุ่มตัวอย่างเพื่อรวมความคิดเห็นจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจความต้องการและปัญหาในมุมมองที่กว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- โชคระวี เจียมพุก. (2563). กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิพวรรณ ถาวรโชติ. (2564). รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรตну หนูทอง. (2563). กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. การค้นคว้าการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีรยุทธ พลายเล็ก. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด *Active Learning* เพื่อเสริมสร้างทักษะและกระบวนการและจิตคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (กลุ่มหลักสูตรและการนิเทศ) มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สายวินิตย์ ดวงสนาม. (2561). การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. (2565). แผนการปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. เพชรบูรณ์: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

อภิสร่า กังสังข์. (2561). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).